

**Матеріали для роботи
із здібними та
обдарованими учнями
початкових класів**

Зміст

I. Предмова.....	
II. Основна частина	
1. Зразки документів (положення, звіт, заявка)	
2. Олімпіадні завдання з української мови для 2 класу	
3. Олімпіадні завдання з української мови для 3 класу	
4. Олімпіадні завдання з української мови для 4 класу	
5. Олімпіадні завдання з математики для 2 класу	
6. Олімпіадні завдання з математики для 3 класу	
7. Олімпіадні завдання з математики для 4 класу	
8. Олімпіадні завдання з природознавства для 4 класу	
9. Завдання для проведення конкурсу знавців української мови. 3 клас	
10. Завдання для проведення конкурсу знавців української мови. 4 клас	

Передмова

Виявлення та розвиток здібних і обдарованих дітей є однією із актуальних проблем сучасної системи освіти, яка має забезпечувати розвиток творчих здібностей, формування навичок самостійного наукового пізнання, самоосвіти і самореалізації кожної дитини.

Розв'язання зазначеної проблеми має місце в початковій школі.

Формами розвитку здібностей і обдарувань молодших школярів є участь учнів 2 – 4 класів у конкурсах, олімпіадах.

Робота із здібними і обдарованими дітьми має системний характер і включає обов'язковість таких етапів:

- діагностичний етап (виявлення здібностей і обдарувань, створення банку даних про здібних і обдарованих дітей);
- організаційний етап (участь учнів у різних формах роботи відповідно до інтересів, потреб);
- узагальнюючий етап (аналіз і узагальнення результатів, нагородження переможців).

В I турі (шкільному) конкурсів, олімпіад беруть участь усі бажаючі учні, учасниками кожного наступного туру є учні – переможці попереднього. Усі конкурси, олімпіади проводяться в позаурочний час відповідно до попередньо складеного графіка. Особливостями і необхідними умовами ефективності форм роботи із здібними і обдарованими дітьми є:

- добровільність участі, відповідність інтересам;
- опосередкована та безпосередня участь батьків у підготовці дітей;
- проведення роботи в умовах режиму, коли кожен учасник має виступити успішно.

Обов'язковою умовою проведення усіх форм є створення атмосфери урочистості і винятковості (святковості).

ЗРАЗОК

Затверджено
методичною радою відділу освіти
протокол № ____ від _____ 2016 року

ПОЛОЖЕННЯ

про районні предметні олімпіади учнів

початкових класів

(3 – 4 класи)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ:

1.1. Районні олімпіади серед учнів початкових класів проводяться з метою раннього виявлення та розвитку обдарованих і здібних до вивчення основ наук дітей, заохочення та стимулювання їх пізнавальних інтересів, допитливості, інтелектуальної ініціативи й позитивної мотивації до навчання в умовах оновленого змісту початкової освіти.

1.2. Проведення олімпіад серед учнів початкових класів спрямовано на вирішення таких завдань:

- упровадження в практику роботи загальноосвітніх навчальних закладів району основних положень щодо застосування особистісного орієнтованих педагогічних систем, вибору перспективних освітніх технологій, забезпечення інтелектуального розвитку індивідуальності молодшого школяра, задоволення його пізнавальних інтересів і потреб на основі виявлення здібностей та обдарувань, прогнозування й проектування моделей особистісного зростання, самопізнання і самореалізації;
- виявлення і підтримка талановитих та здібних до інтелектуальної праці учнів, розкриття й активний розвиток індивідуальних пізнавальних інтересів учнів початкових класів;
- глибоке й якісне вивчення обдарованими та здібними учнями початкової школи основ наук у галузях "Математика", "Мови і літератури", "Людина і світ", формування вміння використовувати здобуті знання для розв'язання життєвих практичних завдань, аналізу нестандартних ситуацій, формування досвіду творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення молодших школярів до навколишнього світу, інших людей, самого себе;
- цілеспрямоване формування життєвої та соціальної компетентності здібних до вивчення основ наук та обдарованих дітей, вироблення в початковій школі позитивного та свідомого ставлення до процесу пізнання, стимулювання творчого самовдосконалення, саморозвитку, самоосвіти;
- проведення моніторингових спостережень та психологічного супроводу динаміки загального розвитку і предметних навчальних досягнень, виявлених у ході олімпіад обдарованих та здібних до вивчення наук школярів, починаючи з 2 класу загальноосвітньої школи I ступеня;
- попередження інтелектуальних втрат, спаду пізнавальних інтересів учнів при переході з початкової в основну школу, забезпечення наступності та перспективності в діяльності загальноосвітніх шкіл I та II ступенів, набуття учнями вже в початкових класах досвіду інтелектуальних змагань, підготовка дітей до подальшої участі в обласних та Всеукраїнських олімпіадах;
- систематизація роботи з обдарованими та здібними до вивчення основ наук учнями початкових класів на рівні загальноосвітнього навчального закладу, на рівні міста, активізація діяльності педагогічних працівників та методичних служб щодо впровадження індивідуалізації та диференціації початкового навчання як на уроках, так і в позаурочний час.

1.3. Організатором та координатором проведення районних предметних олімпіад серед учнів початкових класів є відділ освіти.

1.4. Предметні олімпіади для учнів загальноосвітніх закладів I ступеня проводяться в два етапи:

I (шкільний) етап олімпіад - серед учнів 3-х класів з української мови та математики, серед учнів 4-х класів з української мови, математики, природознавства.

II (районний) етап - серед учнів 3-х класів з української мови та математики, серед учнів 4-х класів з української мови, математики, природознавства.

1.5. Умови проведення олімпіад передбачають:

- ✓ однакові вимоги до всіх учасників незалежно від типу, форм власності, розташування, підпорядкування навчального закладу, де учні початкових класів здобувають освіту;

- ✓ добровільність участі молодших школярів в олімпіаді, примус учнів у будь-якому вигляді недопустимий;

- ✓ усі учні початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів району мають право брати участь у I (шкільному) етапі олімпіад, будь-які обмеження (у т.ч. низькі показники навчальних досягнень школяра) забороняються;

- ✓ право брати участь в олімпіаді з декількох предметів однієї або різних освітніх галузей надається у шкільному та районному етапах змагань;

- ✓ до кожного наступного туру олімпіад допускаються учні, які стали переможцями попереднього етапу відповідної олімпіади і набрали не менше 2/3 від максимально можливої кількості балів.

1.6. Для організації і проведення олімпіад кожного (шкільного або районного) етапів створюється організаційні комітети, а для перевірки виконання завдань учасниками - журі. Члени журі можуть бути також членами відповідних оргкомітетів олімпіад.

1.7. Для складання завдань усіх етапів олімпіад молодших школярів відділ освіти створює творчу групу, до складу якої входять фахівці відповідної освітньої галузі у складі не більше трьох осіб із кожного предмета. Члени творчої групи несуть персональну відповідальність за рівень відбору завдань, їх розвивальну і практичну значимість, за дотримання секретності до моменту оприлюднення.

Керівництво творчою групою з складання завдань здійснює голова журі районного туру олімпіад.

2. ПІДГОТОВКА І ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІАД:

2.1. Предметні олімпіади учнів початкових класів всіх етапів є очною формою змагань.

2.2. Підготовка учнів до участі в предметних олімпіадах на рівні загальноосвітнього закладу здійснюється на уроках, шляхом проведення індивідуальної і групової роботи, упровадження диференціації класних і

домашніх завдань, а також в позаурочній, позакласній творчо-пошуковій діяльності молодших школярів, у ході проведення класних олімпіад та ін.

Підготовка дітей на рівні району може проводитися як в очній, очно-заочній, так і в заочній формах. До роботи з обдарованими та здібними до вивчення основ наук учнями початкових класів можуть залучатися заклади позашкільної освіти.

Необхідною умовою ефективності олімпіад молодших школярів є опосередкована та безпосередня участь батьків у їх підготовці.

2.3. На виконання наказу відділу освіти "Про проведення предметних олімпіад серед учнів початкових класів" та даного Положення відділом освіти створюється оргкомітет та журі.

Персональний їх склад, у тому числі голова, його заступники, секретар оргкомітету і журі затверджуються наказом начальника відділу освіти.

З метою проведення шкільного туру предметних олімпіад аналогічний наказ із переліком персонального складу оргкомітету та журі видається директором загальноосвітнього навчального закладу.

2.4. Голова журі районного етапу олімпіад одержує розроблені творчою групою завдання за наявності вказівки на конверті - тиражує їх і несе персональну відповідальність за секретність їх змісту до моменту оприлюднення.

На таких же умовах завдання передаються голові шкільних олімпіад.

2.5. При проведенні шкільного та районного етапів олімпіад рішенням оргкомітету кількість предметів, із яких проводяться змагання, може бути змінена.

Завдання для проведення олімпіад із додаткових предметів готують творчі групи, створені оргкомітетом відповідного рівня.

2.6. З метою забезпечення прав учня початкових класів брати участь у кількох предметних олімпіадах, проводити шкільні та районні олімпіади з різних предметів одночасно забороняється.

2.7. Під час проведення будь-якого етапу предметних олімпіад усі учасники повинні розташовуватись в межах одного загальноосвітнього закладу, який було попередньо обрано оргкомітетом.

Особливу увагу оргкомітетом слід приділяти забезпеченню однакових умов для виконання учасниками всіх запропонованих завдань та дотриманню однакових вимог при перевірці робіт.

2.8. Заклад освіти, на базі якого проводиться олімпіада, готує приміщення і територію, матеріально-технічну базу, технічну і технологічну документацію, створює безпечні умови для виконання олімпіадних завдань.

2.9. Організація поїздок учасників олімпіад у місця їх проведення.

2.9.1. До місця проведення олімпіад учні прибувають організовано у супроводі керівника команди.

2.9.2. Керівник команди, як правило, призначається з числа вчителів шкіл, які брали активну участь у підготовці учнів до олімпіад та в їх проведенні й не були членами журі або оргкомітету відповідного етапу змагань.

2.9.3. Керівники команди адміністративно відповідають за життя та здоров'я членів команди.

Зазначена відповідальність за життя та здоров'я дітей настає з моменту відрядження команди з установи, яка її сформувала, і до моменту повернення до місця вибуття.

2.10. Категорично забороняється втручання в хід олімпіад батьків, учасників змагань та інших сторонніх осіб.

2.11. Роботи учнів - переможців, відомості про персональний склад оргкомітетів і журі (у т.ч. голови, заступників, секретаря), звіти про проведення шкільного етапу олімпіад та заявки на участь у районному етапі змагань з кожного предмета подаються не пізніше, як за 10 днів до початку їх проведення.

3. ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ ОЛІМПІАД ТА ЇХ НАГОРОДЖЕННЯ:

3.1. Переможцями відповідного етапу вважаються учні, нагороджені дипломами I, II, III ступенів.

3.2 Прізвища, імена переможців та учасників змагань записуються в дипломах у називному відмінку.

3.3. Переможці районних предметних олімпіад визначаються відповідними оргкомітетами на основі рекомендацій журі.

3.4. Учні 3-4-х класів, які в результаті проведення шкільного етапу олімпіад визнані переможцями, нагороджуються Дипломами I, II, III ступенів загальноосвітнього закладу.

Учні 3-4-х класів, які в результаті проведення районного етапу змагань визнані переможцями, нагороджуються Дипломами I, II, III ступенів відділу освіти.

3.5. Кращі роботи учасників олімпіад усіх типів можуть бути відзначені спеціальними дипломами або призами як такі, що потребують на заохочення.

3.6. Результати проведення усіх етапів предметних олімпіад серед учнів початкової школи затверджується наказом начальника відділу освіти.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНІ КОМІТЕТИ ЗМАГАНЬ:

4.1. Оргкомітет створюється із числа працівників методичних установ, педагогічних працівників закладів освіти району.

4.2. Очолює оргкомітет голова, який має заступників і секретаря. Голова оргкомітету здійснює розподіл доручень між його членами та керує роботою з організації проведення відповідної олімпіади.

4.3. Оргкомітети:

4.3.1. Проводять організаційну роботу з підготовки проведення олімпіад.

4.3.2. Визначають і забезпечують порядок проведення олімпіад.

4.3.3. Розподіляють і затверджують правила та умови проведення олімпіад.

4.3.4. Створюють мандатну комісію, яка проводить реєстрацію учасників олімпіад, перевіряє наявність і правильність оформлення документів.

4.3.5. Готують документацію для проведення олімпіад (програми, посвідчення учасників, бланки протоколів, звіти тощо).

4.3.6. Формують склад учасників олімпіад із числа переможців попереднього етапу.

4.3.7. Складають звіти про проведення олімпіад. Рішення за підсумками проведення олімпіад підписується головами оргкомітету, журі та секретарем і завіряється відповідно до місця проведення змагань печаткою органу, на який покладено відповідальність за його проведення.

У рішенні обов'язково вказується:

- прізвище та ім'я (у називному відмінку) переможців і учасників змагань;

- назва закладу освіти та клас навчання;

- короткий аналіз та висновки щодо результатів та рівня проведення олімпіади.

4.3.8. Сприяють висвітленню результатів олімпіад на сайтах управління освіти та шкільних сайтах, у засобах масової інформації та в періодичній пресі.

4.4. Секретар проведення олімпіади забезпечує ведення необхідної документації.

5. ЖУРІ ОЛІМПІАД.

5.1. Журі формується з фахівців відповідного профілю з числа вчителів, методистів тощо. Його очолює голова, який має одного або кількох заступників; решта - члени журі, доручення між якими розподіляє голова або його заступник.

5.1.1. Кількість членів журі не повинна перевищувати третини від кількості школярів, які беруть участь у відповідній олімпіаді. Члени оргкомітету можуть бути членами журі.

5.1.2. До складу журі олімпіад не можуть входити особи, діти або учні яких беруть у них участь.

5.2. Голова журі:

5.2.1. Бере участь у формуванні складу журі.

5.2.2. Несе відповідальність за об'єктивність перевірки та оцінювання робіт учасників олімпіади.

5.2.3. Голова журі районного етапу олімпіад очолює творчу групу зі складання олімпіадних завдань для учнів 3-4 класів з усіх предметів.

5.3. Журі олімпіад:

5.3.1. Здійснює експертизу олімпіадних робіт учнів - переможців шкільного та районного етапу за рішенням оргкомітету.

5.3.2. Перевіряє й оцінює рівень якості учнівських робіт.

Оцінювання рівня якості виконання завдань здійснюється у балах. Шкалу (максимальну кількість балів за кожне виконане завдання) оцінювання робіт визначає журі.

5.3.3.Проводить після змагань консультації для учасників олімпіад і керівників команд щодо розв'язування запропонованих завдань, розглядає апеляції.

5.3.4.Аналізує рівень підготовки учасників олімпіад, готує подання оргкомітету про нагородження переможців, складає відповідний звіт.

5.3.5.Рекомендує кандидатів до складу команд для участі в наступному етапі олімпіад.

Звіт

**про проведення I (шкільного) етапу учнівської олімпіади з
_____ (предмет)**

в початкових класах _____ у 2016/2017 н. р.

(назва закладу)

№ з/п	Кількість учасників	Кількість переможців
1.		

Підпис

ПІБ директора

Печатка

Заявка

_____ (заклад освіти)

на участь у районному етапі учнівської олімпіади

з _____ (предмет)

№ з/п	Прізвище та ім'я учня	Дата народження	Клас	Місце	Учитель
1.					
2.					
3.					
4.					

Підпис

ПІБ директора

Печатка

Олімпіадні завдання з української мови для 2 класу

I варіант

1. Списати слова, поставити наголос. Виразно, загадка, ім'я, корисний, олень, подруга 1 сл.-0,5б
2. Виписати лише ті слова, які не можна перенести. Річка, Оля, дівчинка, пір'я, тінь, щур, бур'ян, ряст, їжак, матуся, Львів. 1 сл.-0,5б
3. Записати тільки ті слова, у яких букв більше, ніж звуків. Щавель, сіль, Юля, дзвінок, маяк, джміль, матуся, насіння. 1 сл.-0,5б
4. Записати слова за алфавітним порядком. Матуся, тітонька, дідусь, татко, синок, братик. 1 сл.-0,5б
5. Дописати букви, щоб вийшли три різні слова 1 сл.-0,5б
  - ак
  - ак
  - ак
6. Дібрати і записати слово, якому б відповідала звукова модель 3 б.

--	--	--
7. Записати як потрібно звертатися до: 3 б.

Сестричка –
братик –
зоря –
8. Записати кілька слів вибачення. 1 сл.-0,5б
9. Скласти і записати: 6 б.

а) спонукальне речення;
б) питальне речення.
10. Прочитати речення. Розташувати їх так, щоб утворився текст. Записати текст. Дібрати до тексту заголовки. 5 б.

1). Побачила, цуценя, голодне, вона, раптом. Заголовок -1 б.
2). У, гуляла, Оленка, дворі.
3). Його, нагодувала, дівчинка.

II варіант

1. Прочитати, визначити, які букви відсутні на місці крапок. Записати слова, вставивши пропущені букви. Л...он, кукуру...а, годи...ик, дз...б, ...країна, ...удзик. 1 сл.-0,5б
2. Списати слова, поставити наголос. Одинадцять, новий, подруга, чотирнадцять, квартира, посередині. 1 сл.-0,5б
3. Списати тільки ті слова, в яких букв менше, ніж звуків. Кінь, маяк. Дзвіночки, Київ, квітень, Євгенко, тюльпан, 1 сл.-0,5б

- м'ята, Юля, щука, гаї, щавель.
4. Списати усі слова, які можна перенести, поділивши їх для переносу. 1 сл.-0,5б
Листя, Юра, пір'я, дзьоб, якір, гудзик, олія, чайка.
5. Дібрати кілька слів, які б відповідали такій схемі: 1 сл.- 1 б

--	--	--
6. Записати кілька слів привітання.
7. Утворити нові слова із слів, переставляючи букви: 1 сл.- 1 б
1 сл.- 1 б
Волога –
ватра –
синок –
слово –
коні –
8. Записати питальне речення із звертанням наприкінці речення. 5 б.
9. Дати письмові відповіді на питання : 5 б.
1. В якій країні ти живеш ?
2. Як називається столиця твоєї Батьківщини ?
3. Яка найбільша річка країни ?
10. Списати. У кінці речень поставити розділові знаки. 5 б.
Незабаром зимові канікули
Скільки днів вони тривають
А скільки свят під час цих канікул
Як цікаво
Ми всі любимо відпочивати

III варіант

1. Списати слова, поділивши їх для переносу. 1 сл.-0,5б
Чайка, пальма, Зоя, зоопарк, сиджу, Мар'яна.
2. Придумати якнайбільше слів, які складаються з 4 букв і закінчуються на ль 1 сл.-0,5б
        ль
3. Записати 5 імен дітей за алфавітним порядком 5 б.
4. Утворити і записати слова із поданих складів: 1 сл.-0,5б
ва, ло, рьяк, лип, мас, сли, на, бу, ка, вес.
5. У кожному з цих слів «заховалося» інше слово. Знайти і підкреслити його. 1 сл.- 1 б.
Дослід
дзвінкий
голосні
чарівно
помирає
6. Записати кілька слів прощання. 1 сл.- 1 б.
7. Скласти і записати речення, якому б відповідала схема 3 б.

- _____ .....
8. Дібрати і дописати слово:
Хитрий, як ...
Впертий, як ... 4 б.
Колючий, як ...
Мовчазний, як ...
9. В кінці кожного речення поставити потрібний розділовий знак . Слова, що в дужках, записати у формі звертання.
- Що ти, (донечка), шепочеш _____ 5 б.
І чому це ти не спиш _____
- Я, (матуся), спати хочу,
Але треба вивчить вірш _____
10. Із слів кожного рядка скласти речення. Записати їх.
Прочитати текст. Дібрати до нього заголовок. 1р - 2б.
1. люблю, красою, я, милуватися, міста. текст -3б.
2. місто, гарне, яке, Київ ! Заголо-
3. у, багато, і, ньому, садів, парків. вок – 1б.

IV варіант

1. Записати 6 слів, у яких наголос падає на другий склад. 1 сл.-0,5б
2. Записати якнайбільше слів із букв слова 1 сл.- 1 б.
ЛИСТОПАД
3. Записати 5 назв овочів за алфавітним порядком. 1 сл.-0,5б
Порядок
– 2 б.
4. Утворити нові слова із слів, переставляючи букви: 1сл - 1б.
Арфа -
атлас –
армія –
автор –
5. Дописати порівняння: 3 б.
Співає, як ...
Кучерявий, як ...
Білий, як ...
6. Перебудувати речення у спонукальні. 3 б.
Діти повинні бути уважними під час уроків.
7. Записати, як правильно звертатися до і таких людей тварин: 3 б.
Рибка –
вовк –
бабуся –
8. Скласти і записати прислів'я : 3 б.
На п'ять, раніше, краще, ніж, на, хвилину, хвилину, пізніше.
9. Прочитати питання, дати письмові відповіді. 1р. – 2 б.

У якому місті ти живеш ?
На якій вулиці знаходиться твій будинок ?
Яка річка протікає через твоє місто ?

10. Із слів скласти речення, а із речень – текст. Записати складений текст. Дібрати і записати заголовок до тексту.
вибрала, огірки, Галинка.
бабуся, засолила, на, їх, зиму, Наталя, а.
помідори, городі, огірки, на, вирости, та.
- 1р - 2б.
текст -3б.
Заголо-
вок – 1б.

У варіант

1. Списати слова, поставити наголос.
Завдання, помилка, читання, черговий, шофер, шістнадцять. 1 сл.-0,5б
2. Виписати слова, в яких букв менше, ніж звуків.
Дзвінок, Київ, польові, сім'я, щавель, книга, Ялта, шука,
олівець, маяк, в'юн. 1 сл.-0,5б
3. Із букв слова 1 сл.-0,5б

ЖАЙВОРОНКИ

- скласти і записати якнайбільше нових слів.
4. Від поданих слів – імен дорослих утворити і записати дитячі імена 1 сл.-0,5б
Олена –
Сергій –
Катерина –
Микола –
5. Утворити нове слово, додавши одну букву на початку всередині вкінці 1сл - 1б.
_____ лід сон буря _____
6. Переставити букви, щоб вийшло нове слово 1сл - 1б.
Тіло
липка
рамка
7. Записати три прізвища українських поетів чи письменників за алфавітним порядком. 1сл - 1б.
Порядок – 1 б.
8. Дописати порівняння: 3 б.
Голодний, як ...
Вірний, як ...
Неповороткий, як ...
9. Скласти і записати спонукальне речення. 1р. – 2 б.
Змінити це речення так, щоб воно стало розповідним, і записати.
10. Поділити на речення, записати. Дібрати і записати заголовок. Настала осінь повіяв холодний вітер небо вкрилося хмарами часто йде дощ жовте листя опадає з дерев. 5.б.

Олімпіадні завдання з української мови для 3 класу

I варіант

1. Виконати математичні дії і записати слово:
КОР-О+И+НИ+ЦКЯ-К (криниця) 1 б.
2. Скласти ланцюжок слів (бслів), де останній склад
попереднього слова є першим складом наступного. за кожне
слово 0,5
бала
3. До слів – назв предметів дібрати слова назви ознак:
Осінь- за кожне
слово 0,5
бала
Слово-
4. Написати хто (що) чим славиться: 4 бали
Соловейко -
Колос –
Джерельце –
Сонце –
5. Скласти з окремих слів речення так, щоб підмет стояв на
початку речення: 4 балів
а) На, звила, кущ, пташка, гніздо.
б) В, дзюрчить, канавки, вода.
Підкреслити підмет і присудок.
6. До виділених слів дібрати протилежні за значенням так,
щоб похмура картина природи змінилася на протилежну. 6 балів
Дібрати заголовок.
Важкі чорні хмари пливли по небу.
Сердитий вітер гойдав віти дерев.
Жовте листя сумно тріпотіло од вітру.
Настала пізня осінь.
- 7*. Розв'язати ребуси і прочитати скоромовку: 6 балів
Запиши скоромовку:
РІ ВІ
ДВО ТРА ТРА ДРО
8. Продовжіть міркування (6-8 речень) 10 балів
Ліси треба охороняти, тому що ...

II варіант

1. Поставити наголос в словах: за кожне слово 0,5 бала
Запитання, завдання, предмет, ознака, листопад, шофер, читання, виразно.
2. Скласти ланцюжок слів (10 слів), де останній склад попереднього слова є першим складом наступного слова: за кожне слово 0,5 бала
Калина –
3. Доповнити речення, щоб кожне наступне речення було більше на одне слово: за кожне слово 0,5 бала
Ми працюємо.
4. До слів дібрати іменники: бала
Пливе – за кожне слово 0,5 бала
Біжить –
5. Вставити антоніми і записати текст:
У великої річки був брат ... струмок.
Близькі родичі, вони були, як рідні.
Струмок вузький, а річка ... . 4 бали
Струмок швидко мчав з гори, а річка ... несла свої води.
Та все ж мілководний струмок і ... річка були вірними друзями.
6. Скласти текст, дібрати заголовок: 5 балів
Як тільки спаде надвечір'я, солов'ї тут змагаються співочим хистом. Зійди у травні на Тарасову гору. І слухають цю солов'їну хвалу Кобзареві Дніпро, українське широке поле і вся Україна. І тебе зачарують співом солов'ї. З кожного гаю лине своя полум'яна пісня.
7. Продовжити прислів'я 6 балів
а) Не відкладай на завтра те, що ... .
б) За двома зайцями побіжиш ... .
в) праця людину годує, а ... .
8. Скласти твір – мініатюру (6-8 речень) на тему "Без книг не уявляю свого життя" 10 балів

III варіант

1. Дописати букви, щоб вийшли три різні слова 3 бали
. ак, ..ак, ...ак.
2. Виписати слова, в яких звуків і букв однаково. 4 бали
Дзига, пам'ять, ялинка, щоденник, дощик, засць, подія, пам'ятник, коридор, волосся.
3. Утворити нові слова з слів, переставляючи букви. 5 балів
Волога –
Ватра –

- Синок –
Слово –
Коні –
4. Записати 6 (шість) слів, у яких після букви "р" не ставиться апостроф. Кожне слово ввести в речення. 6 балів
5. Списати. У кінці речень поставити потрібні розділові знаки. 6 балів
- Скоро зимові канікули (.)
Скільки днів вони тривають (?)
А скільки свят під час канікул (!)
Як цікаво (!)
Ми всі любимо відпочивати (.)
Яка чудова пора року зима (!)
6. Замінити вислови одним словом – синонімом 6 балів
- Бити байдики –
Пекти раків –
Закарбовувати на носі –
Кивати п'ятами –
Тримати язик за зубами –
Як дві каплі води –
7. Дописати казку. Придумати заголовок. 10 балів
- У прекрасної царівни Весни було три брати: Березень, Квітень, Травень. Березень був якийсь дивний. То веселий і теплий, із Сонечком дружить, то ... .
Середній брат Квітень був ... . А травень ... .

IV варіант

1. Виписати слова, в яких звуків менше Щавель, плаття, юннати, їдальня, пам'ять, яблуко, дзюрчать, Юрась. 2 бали
2. Записати приклади слів до поданих звукових моделей (по 1 слову) 3 бали
- [- 0 = : 0], [- 0 – 0 = : 0], [- 0 - - 0 – 0 = : 0]
3. Доповнити вірш влучними словами. 3 бали
- Люблю я українську ... ,
Що розквітає на вустах,
Бо наймиліше – рідне ... ,
Воно із ... пророста.
4. Утворити слова, змінивши одну букву. 4 бали

н	о	г	а

(нора)

(пора)

(гора)

(кора)

5. Перебудувати текст – розповідь у текст-міркування.

5 балів

Птахи наші друзі. Вони знищують шкідників лісу. А ще вони радують нас своїм співом. Бережіть птахів!

6. До сполучення слів, вжитих у переносному значенні, дібрати сполучення слів у прямому значенні.

по 1 балу
за пару

Ліс дримає –

6 балів

Золота осінь –

Сонна пустеля –

Солодкі слова –

Срібний голос –

Суха мова -

7. Записати прізвища в алфавітному порядку. Виберіть з кожного слова другу букву і запишіть вислів, що утворився.

По 0,5
балу за

Гамалія, Чубинський, Заньковецька, Єжицький, Січинський, Кухаренко, Кальченко, Кметь, Івченко, Зюрчишин, Абраменок, Ухницький, Опанасу, Мстиславець.

слово + 1
бал за
вислів

8. Написати твір-мініатюру (6-8 речень) на тему "Портрет моєї мами"

10 балів

V варіант

1. Перебудувати спонукальне речення в розповідне

2 бали

Бережіть книги – джерело знань!

2. Замінити речення словосполученнями прикметника й іменника.

3 бали

а) Вітер, який проникає до тіла через весь одяг - ...

б) Проміння, яке засліплює очі своїм сяйвом - ...

в) Чоловік, який надзвичайно високий - ...

3. Утворити нові слова з слів, переставляючи букви.

4 бали

фара -

салат –

Марія –

товар –

4. В кінці кожного речення поставити потрібний розділовий знак. Слова, що в дужках записати у формі звертання.

5 балів

- Що ти, (донечка), шепочеш

І чому це ти не спиш

- Я (матуся), спати хочу, але треба вчити вірш

5. Дібрати і записати протилежні за значенням слова

Тихе читання –
Тихий голос –
Тиха вулиця –
Тихе море –
Тиха погода –

5 балів

6. Прочитати текст. Вставити пропущенні орфограми. 5 балів
Дібрати до нього влучний заголовок.

Світає. Куди щез місяць? І зірочки пірнули у синю безодню неба, .ого край запалав рожевим полум'ям. То сонечко прокинулось! За.веніла піснями земля. Вона .иро вітає новий день.

7. Утворити нове слово додавши одну букву (на початку, всередині або в кінці) 6 балів

Ім'я, уха, сова, буря, порт, тир, метр.

8.. слів кожного рядка скласти речення і записати їх в такому порядку, щоб вийшов текст. Дібрати до тексту заголовок. 10 балів

4. На, лежить, хитра, снігу, лисиця.

2. Над, кружляють, нею, ворони.

5. Лисиця, ноги, очі, і, витягнула, закрила.

1. Одна, клюнула, хвіст, в, лисицю, ворона.

3. Тут, спіймала, ворону, і, побігла, в, лисиця, ліс.

Олімпіадні завдання з української мови для учнів 4 класу

Варіант 1

1. Записати слова. У кожному слові позначити наголос: Черговий, урочистий, чарівний, дрова, корисний, випадок.	1 слово- <u>0,5 б.</u> 3 бали
2. Перетворити прикметники на іменники: Радий – тихий – сумний – хоробрий – добрий – зелений –	1 слово- <u>0,5 б.</u> 3 бали
3. Списати слова, дібрати до них синоніми: Плекати – горизонт – парубок – швидкий –	1 слово- <u>0,5 б.</u> 2 бали
4. До кожного іменника дібрати і записати по 3 прикметники: Ніч ... Учениця ...	1 слово- <u>0,5 б.</u> 3 бали 1 знак-
5. Списати, поставити, де потрібно, розділові знаки: Навесні слов'яни заготовляли соки – березовий та кленовий але не калиновий. На зиму квасили і капусту і яблука і журавлину з материнкою. Сушили різнігоди гриби.	<u>1б.</u> 4 бали
6. Списати слова, поставити їх уміщевому відмінку. Тайга – фабрика – дядько – горох – Марія – піч –	1 слово- <u>1б.</u> 4 бали
7. Замінити кожен вислів одним словом: Пальчики оближеш – Закарбувати на носі – Пустити червоного півня –	3 бали
8. З поданих слів скласти і записати речення, підкреслити в ньому основу: Проміння, дає, берези, сонце, життя, щедра, білокорі.	2 б. за речення 2 б. за підкресл ену

	основу
9. Розмістити речення так, щоб вийшов зв'язний текст. Дібрати заголовок і записати текст. Температура тіла його знижується іноді до шести градусів тепла. Але у великі морози їжачкові доводиться прокидатися й «зігріватися». Згорнувшись у клубок, він спить усю зиму. Восени їжак стягує у затишну місцину сухе листя і траву. На це витрачаються запаси нагромадженого за осінь жиру, а тому морозів він не боїться.	5 балів за текст 1 б. за заголовок
10. Написати в газету замітку про шкільне життя.	1 речен. 2 б.

Варіант 2

1. Списати слова, вставивши потрібні букви чи знаки: Пісн*ю, ніч*ю, задач*ю, меж*ю, любов*ю, радіс*ю.	1 слово- <u>0,5 б.</u> 3 бали
2. До поданих іменників дібрати і записати споріднені слова Мир – праця - зелень - дружба –	1 слово- <u>0,5 б.</u> 2 бали
3. Придумати словосполучення, щоб дане слово вживалося у прямому і переносному значенні <u>свіжий</u>	2 бали
4. Дібрати кілька слів, будова яких відповідає такій схемі:	1 слово- 1 б.
5. Записати речення, замінивши виділене слово однорідними членами речення. <u>Птахи</u> відлітають у теплі краї.	3 бали
6. Із поданих слів скласти і записати речення, визначити граматичну основу. В'ється, між, швидка, береги, зелені, річка.	2 б. за речення 2 б. за підкресл.
7. Пояснити, як розумієш такі вислови: Майстер на всі руки –	основу 3 бали

Слів на вітер не кидає –
 На вербі груші ростуть –

8. Прочитати текст. Визначити який це текст – художній чи науковий? Чому?

6 балів

Дібрати і записати заголовок до тексту. Визначити тему тексту.

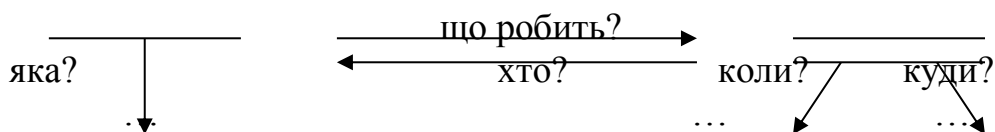
Польові цвіркуни вміють відважно захищати свій дім. Б'ються вони своєрідно. Спочатку повідомляють про свій напад звуковими сигналами.

Потім обидва противники починають штовхатися і намагаються вкусити один одного.

Нарешті хтось один перемагає. Він кусає того, хто зазнав поразки, і перекидає його на бік.

9. Скласти і записати речення за схемою:

4 бали

10. Скласти і записати твір-міркування “Наше місто у майбутньому”.

1 речен.
2 б.

Варіант 3

1. Дані слова записати у давальному відмінку:

Муха –

татко –

поріг –

Київ –

1 слово-
0,5 б.

2. Записати словосполучення, дописавши закінчення.

Визначити рід прикметників:

Несподіван* щастя, висок* калина, надійн* товариш.

1 закінч.
0,5 б.
Рід
прикмет.
0,5 б

3. Д до підкреслених слів дібрати і записати антоніми:

Молодий чоловік –

Суха мова –

Стара газета –

Сухий одяг –

1 слово
0,5 б.

4. Вид поданих слів утворити і записати дієслова в

1 слово-
0,5 б.

незакінченій формі.

Спів –
гра –
синь –
біг –
хвала –
мир-

1 слово-
1 б.

5. Дібрати і записати кілька слів, будова яких відповідає
такій схемі:

6. Списати вірш. Вставити пропущені букви. Позначити
суфікси в іменниках та прикметниках.

За
вставл.
букву
0,5 б.
За позн.
суфікс
0,5 б.

Поблискують черешен*ки
в листі з*л*ненькім
Черешен*ки ваблять очі
діточкам маленьким.
Ой вишен*ки, черешен*ки
червонії, спілі!

7. Скласти і записати питальне речення із дієсловом
минулого часу.

3 бали

8. Списати, поділивши текст на окремі речення. Дібрати до
нього заголовок.

3 бали
Заголов.

Наше село розташоване на березі Дніпра літом по річці
пливуть великі й малі пароплави часто пробігають моторні
рибальські човни легенький вітерець рябить воду за річкою видно
дніпровські луки вони вкриті густою травою і квітами під час
сінокосу на луках працюють сінокосарки чути голоси і сміх
людей великі копиці сіна виростають там.

-2 б.

9. Розташувати рядки вірша, в такому порядку, щоб вийшов
зв'язаний текст. Списати складений вірш.

5 балів

Твоя земля

Розтанула зоря досвітня,
лежить навкіл твоя земля.
росою вкрилися поля.
Ласкава, щедра і привітна
Твоя це Мати-Батьківщина,
тобі лежать в широкий світ.
твій дім з малих дитячих літ.
Звідсіль дороги і стежини.

10. Продовжити за даним зачином. 1 речен.
2 б.
Червона калина
 Споконвіку любили українці калину. Садили її коло хати, в садку, на березі річки.
 У калини гарний білий цвіт, пахучий, рясний.

Варіант 4

1. Списати слова, поставити наголос: 1 слово-
0,5 б.
 Попереду, ярина, кілометр, посередині, сантиметр, комбайнер.
2. Виписати слова, в яких звуків більше, ніж букв: 1 слово-
0,5 б.
 Пам'ять, яблуко, насіння, Київ, подвір'я, щавель, Юлія.
3. Дані слова записати в орудному відмінку: 1 слово-
0,5 б.
 Чесність –
 ніч –
 кров –
 груша –
4. До поданих іменників дібрати і записати по 3 дієслова: 1 слово-
0,5 б.
 Дівчинка ...
 Машина ...
5. Скласти 2 словосполучення, щоб слово кипить було вжите в прямому і переносному значенні. 2 б. за
кожне
словосп.
6. Доповнити речення порівняннями і записати: 4 бали
 Тоненькі берізки взялися за руки і пішли в танок, наче ...
 Сонце ніжно голубило землю, як ...
7. Дібрати і записати кілька слів, яким будова яких відповідає такій схемі: 1 слово-
1 б.
8. Списати текст, розкривши дужки. Визначити рід іменників. 3 б. за
 Сопілка – відомий на (Україна) музичний інструмент. Це правильне
 дерев'яна трубка з (отвір) для (пальці) і свистком на (денце). Її закінчення
 можна зробити з (верба), (клен), (калина), (груша), (бузина). 3 б. за
визн. роду
9. З поданих слів скласти і записати речення змінюючи при 3 б. за
 необхідності закінчення. кожне
 Українські, здавна, гостинність, славилися, господині. речення
 Складене речення доповнити своїми словами, щоб у ньому
 були однорідні члени речення. Записати речення з однорідними членами.
10. За даним зачином і кінцівкою скласти і записати 1 реч. - 2б.
Загол.-2б.
 оповідання.

Дібрати і записати заголовок до оповідання.

Хлопчики йшли лісовою стежкою. Вечоріло. Гарно в лісі:
тиша, запахи трав, квітів!

.....

Хлопчики щиро подякували лісникові за гостинність.

Варіант 5

1. Записати 3 слова, в яких після *p* перед *я* ставиться апостроф, і 3 слова, в яких після *p* перед *я* не ставиться апостроф. 1 слово-
0,5 б.
2. Записати приклади слів до звукової моделі.

--	--	--

1 слово-
1 б.
3. До поданих слів дібрати і записати синоніми: 1 слово-
0,5 б.

Ввічливий –
веселий –
злий –
зазирнути –
4. З поданих слів виписати спільнокореневі. Позначити в них корінь. 1 слово-
0,5 б

Плавець, плавник, розплавлений, плавати, поплавок.
Познач
5. З поданих слів виписати тільки слова з ненаголошеними [е], [и] в корені слова, які перевіряються наголосом. Розібрати їх за будовою. корінь-1 б.
1 слово-
0,5 б.

Диван, гречаники, ведмідь, диктант, селянин.
Розбір за будовою
6. Замінити одне із слів речення однорідними членами. Записати речення із однорідними членами. 1б.
1 речен.
3 б.

У вересні опадає листя з дерев. На уроках учні вчаться.
7. Скласти і записати речення із слів. Встановити зв'язок між словами речення. Речен. 3б
Зв'язок між словами

на, жив, хлопчик, далека, маленький, планета.
8. Скласти і записати речення за схемами: -3 б.

1) _____ _____ ... , і _____ _____ ...

2) ... _____ _____ ... , а _____ _____ .

1 речен.-
3 бали

9. Із слів кожного рядка скласти речення.

Із речень скласти і записати текст.

До тексту дібрати заголовок.

З, був, Дружок, хлопцями, собачка. Хлопчики, білчєня, біля, знайшли, ялинки, малє. Теплий, день, сонячний, був. Гарно, там, весело, було, і. так, день, хлопчики, провели. Його, і, на, Василько, посадив, взяв, дерево. Ліс, пішли, і, Василько, в, Петрик.

10. За даною кінцівкою скласти і записати оповідання.

.....

Бабуся щиро подякувала дітям за допомогу.

Текст 6 б

Заголов.-

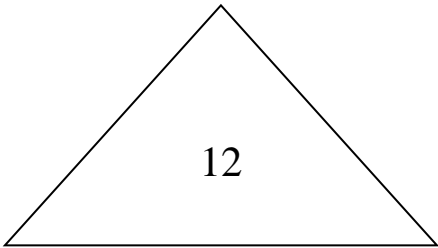
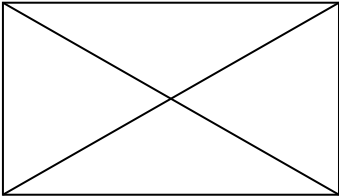
2 бали

1 речен.-

2 бали

Олімпіадні завдання з математики для 2 класу

I варіант

1. Знайди зайве число: 2, 3, 5, 6, 9, 11. 2 бали
2. Продовжи ряд: 2, 4, 6, ..., ... 2 бали
3. Заповни пропуски числами:
 $15 - \square + 2 = 11$
 $\square + 8 - 6 = 5$ 4 бали
4. Заповни пропуски знаками дій:
 $12 * 7 * 6 * 3 = 14$
 $4 * 9 * 2 * 8 = 7$ 4 бали
5. Заповни цікаву рамку, розставивши числа 1, 2, 3, 4, 5, 6 4 бали

6. Підрахуй кількість трикутників: 4 бали

7. Василь старший, ніж Дмитро. Дмитро старший, ніж Микола. Напиши ім'я наймолодшого хлопчика. 5 балів
8. На першій полиці 6 книг. Це на 2 книги менше, ніж на другій. Скільки книг на обох полицях? Скільки книг слід доставити, щоб їх стало 20 на двох полицях? 10 балів
9. Геологи знайшли 7 каменів масою 1кг, 2кг, 3кг, 4кг, 5кг, 6кг, 7кг. Треба розкласти ці камені порівну в 4 рюкзаки. 7 балів
10. Є посудини на 5л і на 3л. Як цими посудинами набрати з річки 4л води? 10 балів

II варіант

1. Заповни пропуски в ряді чисел: 3, 5, ..., 9, 11, 13, ... 17. 2 бали
2. Даринка піднімалась східцями. Східців було 7. Вона зупинилась на середній сходинці. Напиши, на якій сходинці зупинилась Даринка. 2 бали
3. Накресли прямокутник і поділи його однією лінією на трикутник і чотирикутник. 2 бали
4. Кавун важить 4кг і ще півкавуна. Яка вага кавуна? (8 кг) 4 бали
5. Скільки кролів і гусей, якщо є всього 4 голови і 10 ніг? (1 кролик і 3 гуски) 5 балів
6. В ряд стоїть 8 стовпів. Відстань між двома сусідніми стовпами 2м. Яка відстань між крайніми стовпами? (14 м) 7 балів
7. Як у прямокутній кімнаті поставити 2 стільця так, щоб біля кожної стіни стояло по 1 стільцю? 5 балів
-
8. Рік тому Сашкові було 6 років. Скільки років йому буде через 3 роки? (10 років) 7 балів
9. Скільки трикутників на малюнку? (5) 5 балів
-
10. Якщо двоє дітей візьмуть по 3 горіхи, то 1 горіх залишиться, а якщо візьмуть по 4 горіхи, то одного горіха не вистачить. Скільки було горіхів? (7) 10 балів

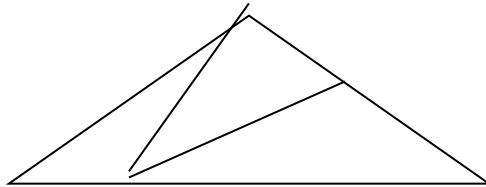
III варіант

1. Заповни пропуски: 2 4 ... 8 ... 12 14 ... 18. 2 бали
2. Андрію 8 років. Він на 2 роки старший від Олі. Скільки років Олі? 2 бали
3. Вовк та лисиця змагалися з бігу. Хто яке місце зайняв, коли відомо, що лисиця була предостанньою? 2 бали
4. В одному будинку на 1 під'їзд більше, ніж в другому. Всього в цих двох будинках 9 під'їздів. Скільки під'їздів у кожному будинку? 7 бали

(5 і 4)

5. Скільки всього трикутників намальовано? 5 балів

(5)

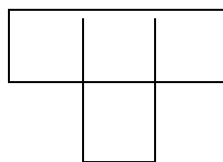

6. Як, користуючись банками місткістю 3л і 2л налити з крана 1л води? 7 балів
7. Сума двох чисел 15. Одне число 6. На скільки 6 менше від другого числа? 7 балів
8. Андрійко старший за Сергійка. Сергійко молодший за Сашка. Сашко молодший за Дениса, а Денис старший за Андрійка. Серед них є ровесники. Як звати ровесників? 8 балів
9. Розтав в кімнаті 5 стільців так, щоб вздовж кожної з чотирьох стін стояло по 2 стільці. 7 балів
10. На двох деревах сиділи граки. Коли з першого дерева 9 граків полетіли зовсім, а з другого перелетіло на перше дерево 5 граків, то після цього граків на кожному дереві стало по 8. Скільки граків було на кожному дереві спочатку? 10 балів

(12 – на першому; 13 – на другому)

IV варіант

1. Утвори всі можливі двоцифрові числа, використовуючи лише цифри 2, 7, 9 (повторювати цифри можна). 2 бали
2. Біля будинку ростуть 2 липи, 5 яблунь і 8 груш. Скільки плодкових дерев росте біля будинку? 2 бали
3. 5 хлопчиків і 16 дівчаток прибирали клас. Потім Марина, Івась і Таня пішли в сад поливати квіти. Скільки дівчаток залишилося в класі? 2 бали
4. У господарки було 12 гусей, на 8 менше, ніж качок. Скільки разом було гусей і качок? 4 бали
5. Забери одну паличку, щоб із чотирьох чотирикутників утворилося три 7 балів

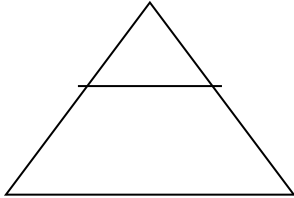
6. Чотири товариші спускалися з гори на санчатах. Ігор проїхав далі, ніж Роман. Роман проїхав менше, ніж Олег, але далі, ніж Вадим. Хто проїхав найменше? 7 балів
7. Учень записав підряд усі числа від 1 до 100. Скільки разів йому довелося писати цифру 8? 5 балів
8. Поділи прямокутник двома відрізками на 2 трикутники і 2 чотирикутники. 5 балів
9. Братові 16 років, а сестрі 10 років. Скільки років буде братові, коли сестрі виповниться стільки, скільки йому зараз? 8 балів

(22)

10. У першій бригаді було 12 тракторів, а в другій менше. Коли з першої бригади у другу переїхало 4 трактори, то в обох бригадах стало тракторів порівну. Скільки тракторів було у другій бригаді спочатку? 10 балів
(4)

V варіант

1. Знайди і випиши зайве число: 10 20 25 30 40 50 60. 2 бали
2. Віднови цифри: $5* + 22 = *7 + 24$ 2 бали
3. Микола трьома різними монетами заплатив за зошит 17 к. Які це монети? 2 бали
4. Хлопчик по прямій лінії забив 6 кілочків. Відстань між сусідніми кілочками 2м. Яка відстань між крайніми кілочками? 5 балів
5. У багатоповерховому будинку від поверху до поверху 10 східців. Скільки східців треба пройти, щоб піднятися на третій поверх? 5 балів
6. У дванадцятилітровому відрі було 8л води. Відро доповнили водою з повного п'ятилітрового бідона. Скільки літрів води стало у бідоні? 5 балів
7. Богдан, Максим і Руслан – брати. Богдан не старший за Максима, а Руслан не молодший за нього. Хто з них найстарший? 7 балів
8. Переклади дві палички, щоб з двох трикутників утворилося 3 трикутники: 5 балів

9. Під час канікул учні міської школи поїхали на екскурсію в село. Їхали двома автобусами. В одному автобусі було 20 учнів, а в другому 15. Назустріч їм їхало 20 учнів сільської школи. Скільки всього учнів їхало з міста в село? 7 балів
10. У Сергійка було 10 марок про тварин. Три марки він подарував Сашкові. Після цього в Сашка стало на 2 марки більше, ніж залишилось в Сергійка. Скільки марок про тварин було в Сашка спочатку? 10 балів

Олімпіадні завдання з математики для 3 класу

I варіант

1. Записати всі двоцифрові числа, сума цифр кожного з яких дорівнює 6. 2 бали
2. У Юри і в Олі було порівну марок. Юра дав Олі 5 марок. На скільки марок більше стало в Олі, ніж у Юри? 2 бали
3. Між деякими цифрами 1,2,3,4,5 постав знаки дій і дужки так, щоб можна було отримати число 40. 2 бали
4. Встав пропущенні цифри 2 балів
$$\begin{array}{r} 6* \quad *4 \\ *52* \\ \hline 37 \quad 72 \end{array}$$
5. У двох братів 6 гривень У старшого брата удвічі більше, ніж у молодшого. Скільки гривень у кожного? 3 балів
6. Скільки татові років? Якщо від найбільшого двоцифрового числа відняти 7 десятків і додати 3 одиниці, то дістанемо вік тата. 4 балів
7. З дроту зробили два рівносторонні трикутники та один квадрат. На усі фігури витратили 6дм дроту. Знайди периметр трикутника, якщо сторони фігур рівні. 5 балів
8. Дві планки, кожна з яких завдовжки 85 см поклали на метрову лінійку: одну від початку відліку, а другу від кінця. Яку довжину має здвоєна частина планок? 8 балів
9. Андрій зірвав 36 горіхів 10 балів
- Дай мені третину від третини твоїх горіхів – сказала сестра.
- Візьми половину від половини всіх горіхів – сказав брат.
Скільки горіхів попросила сестра?

II варіант

1. Від квадрата відрізали 1 кут. Скільки кутів залишилось? 2 бали
2. Скільки нулів стоїть в кінці добутку всіх натуральних чисел від 10 до 25? 2 бали
3. Три хлопчики Мишко, Сергійко і Тарас живуть в одному під'їзді на різних поверхах – 5,7,8. Мишко живе не нижче Тараса, а Сергійко не вище Тараса. Хто де живе? 2 бали
4. Коли зібрати один приклад, то в усіх інших прикладах буде однаковий результат. Який це приклад? 2 бали
$$\begin{array}{ll} 40+8-3 & 40+(8-3) \\ 40-8+3 & 40-3+8 \end{array}$$

$$(40+8) - 3 \quad 40+3-8$$

5. Які цифри потрібно вставити у віконечках в діленому і в остачі, якщо у відповідь одержимо найбільшу із можливих остач? 3 бали

$$6 \text{ ف} : 7 = 8 \text{ (ост ф)}$$

6. Заповни магічний квадрат числами 1,2,3,6 так, щоб в усіх рядках та по діагоналі суми чисел були однакові і числа не повторювалися. 4 бали

7. Три брати спіймали 41 карасів. Коли один брат відклав для юшки 7 карасів, другий – 3 карасі, а третій – 4 карасі, то в кожного брата залишилася однакова кількість рибин. Скільки карасів спіймав кожен брат? 5 балів

8. Маса манної крупи в столовій ложці 25г, а в склянці – 200г. Як за допомогою склянки і столової ложки відсипати 300 г манної крупи? 8 балів

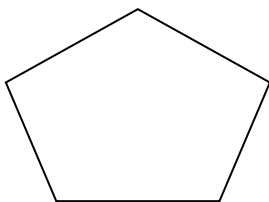
9. Хлопчик допомагав батькові пиляти дроба. Кожну колоду вони розпилювали на 5 частин. Один розпіл тривав 3хв. Скільки їм знадобиться часу, щоб розпиляти 4 колоди? 10 балів
Максимальна кількість - 38 балів

III варіант

1. До годівнички прибігло 10 курочок, а потім півники. Курочок було на 4 більше, ніж півників. Скільки всього птахів прибігло до годівнички? 2 бали

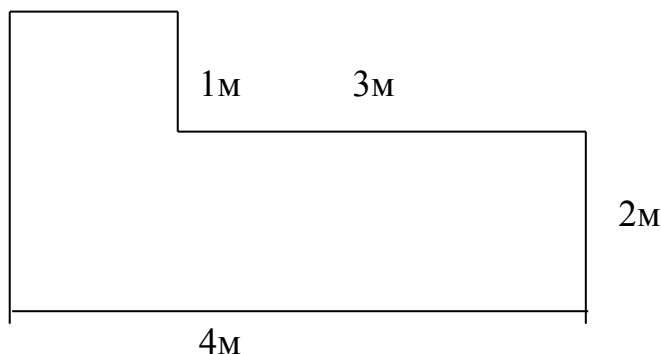
2. Сергій задумав одноцифрове число і приписав до нього справа цифру. До отриманого числа додав 19 і одержав 72. Яке число задумав Сергій? 2 бали

3. Поділіть п'ятикутник за допомогою трьох ліній так, щоб утворилося 8 трикутників і 1 чотирикутник. 2 бали

4. Знайдіть периметр фігури

2 бали

5. Змішали 2 кг цукерок по 9 гривень за кілограм та 6 кг по 5 гривень. Скільки коштує 1 кг суміші? 3 бали
6. Одна банка 3 літрова, а друга – 5-ти літрова. Як за допомогою цих банок налити в глечик 4л води з водопровідного крана? 4 бали
7. По стовпі висотою 6м рухався равлик. За день він піднімався на 4м, а за ніч опускався на 3м. скільки днів йому потрібно, щоб доповзти до вершини? 7 балів
8. Вздовж ділянки, периметр якої дорівнює 20м, розставили на відстані 5м один від одного стовпчики. Після цього ще 10 стовпчиків залишилось. Скільки стовпчиків було спочатку? 8 балів
9. Діти вирішили посадити 24 саджанці. Дубів має бути стільки, скільки лип, а тополь – у 2 рази більше, ніж дубів. Скільки саджанців кожного виду посадили? 10 балів
Максимальна кількість – 38 б.

IV варіант

1. Три лелеки стали в ряд. Відстань між лелеками 8м. Яка відстань між крайніми лелеками? 2 бали
2. Шість дерев посадили в ряд. Відстань між сусідніми деревами 4м. яка відстань між крайніми деревами? 2 бали
3. Оленка і Іринка однакового росту. Оленка вища за Олю, а Таня вища за Іру. Хто вищий: Таня чи Оля? 2 бали
4. Висота будинку 12м, а висота тополі 10м. На скільки метрів потрібно підрости тополі, щоб вона була вищою за будинок на 3 метри? 2 бали
5. Заповни магічний квадрат 3 бали

45		42
	30	
18		15

6. Мамі 38 років, а дочці 18 років. Через 12 років вік дочки і сина буде дорівнювати віку мами. Скільки років синові зараз? 4 бали
7. Із поштового ящика листи виймають 5 разів на день. 5 балів

- Перший раз – о 7 годині ранку, а останній раз – о 7 годині вечора.
В які часи виймаються листи протягом дня, якщо це відбувається через рівні проміжки часу? 8 балів
8. Перший потяг проїде відстань між двома містами за 6 год. За скільки годин проїде більшу в 4 рази відстань другий потяг, якщо його швидкість у 2 рази більша, ніж першого потяга? 10 балів
9. На складі є 5 бочок олії (15л, 25л, 215л, 16л, 18л). Усю олію продали заводу і їдальні, причому завод взяв олії у два рази більше, ніж їдальня. Які бочки дістались заводу і які їдальні? Максимальна кількість – 38 б.

V варіант

1. У будинку 5 поверхів. Між поверхами по 20 сходинок. Скільки сходинок у будинку? 2 бали
2. Якщо відлічити підряд 9 парних чисел, починаючи з 2 і останнє поділити на 3, а до частки додати 2, то вийде число, яке засвідчить вік Валерика. Скільки йому років? 2 бали
3. На подвір'ї ходили вівці і кури. Усього 14 ніг. Скільки було овець і скільки курей, якщо разом було 5 голів? 2 бали
4. Виправ помилку, переклавши 1 сірник.
 $VI - IV = IX$ 2 бали
5. Якщо двоє дітей візьмуть по 3 горіхи, то 1 горіх залишиться, а якщо візьмуть по 4 горіхи, то 1 горіх не вистачить. Скільки було горіхів? 3 бали
6. За дві груші дають 3 яблука, а за 6 яблук дають 15 слив. Скільки слив дадуть за 12 груш? 4 бали
7. На двох деревах сиділи граки. Коли з першого дерева 9 граків полетіли геть, а з другого перелетіло на перше дерево 5 граків, то після цього на кожному дереві граків стало по 8. Скільки граків було на кожному дереві спочатку? 7 балів
8. Гануся і Іванко зібрали 112 яблук. Коли вони з'їли порівну яблук, то в Ганусі залишилося 62 яблука, а в Іванка – 26 яблук. Скільки яблук зібрали Гануся і Іванко спочатку окремо кожен? 8 балів
9. Один чоловік вип'є діжку води у 30 л за 10 днів, а з жінкою вип'є ту ж діжку води за 6 днів. Знайди за скільки днів діжку води у 30 л вип'є одна жінка? Максимальна кількість – 38 балів

Олімпіадні завдання з математики для 4 класу

I варіант

1. Запиши найменше шестицифрове число різними цифрами . 2 бали
2. Коля, Ваня, Боря грали в шахи. Кожен зіграв по дві партії. Скільки всього партій було зіграно ? 4 бали
3. Мама принесла яблука двом синам. Перший узяв половину яблук і пішов гуляти. Тим часом другий син узяв половину тих, що залишились (решти). Після цього залишилось 4 яблука. Скільки яблук принесла мама? 6 балів
4. Знайти перший множник: 4 бали
$$\begin{array}{r} \text{х х х х х} \\ \text{х} \\ \hline 24830 \end{array} \qquad \begin{array}{r} \text{х х х х х х} \\ \text{х} \\ \hline 189368 \end{array}$$
5. Маса коробки з печивом становить 420 г. Коли третину цукерок з'їли, маса коробки з печивом стала 300 г. Яка маса порожньої коробки ? 9 балів
6. З дроту треба спаяти каркас куба з ребром 10 см. Скільки потрібно дроту? 6 балів
7. Іван був на рибалці. До річки він ішов пішки, а назад їхав на велосипеді. На весь шлях він витратив 40 хв. В інший раз він до річки й назад їхав на велосипеді і затратив 20 хв. Скільки часу йому потрібно, щоб пройти весь шлях в обидва кінці пішки ? 9 балів
8. Один чоловік вип'є 30 – літрову діжку води за 10 днів, а з жінкою вип'є цю саму діжку за 6 днів. За скільки днів діжку води вип'є одна жінка ? 15 балів
9. При переробці молока одержали одну частину сметани і дві частини кефіру. Скільки було перероблено молока, якщо сметани вийшло а кг? Склади буквений вираз. 10 балів

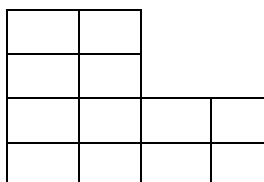
II варіант

1. Запиши різними цифрами найбільше п'ятицифрове число, у якому сума цифр дорівнює 10. 2 бали
2. Чотири чоловіки обмінялися рукостисканням. Скільки було рукостискань? 4 бали
3. Група туристів виступила у похід. Йшли 28 год зі швидкістю 4 км/год. Поверталися автобусом, витративши на весь шлях 2 год. Знайдіть швидкість автобуса. 6 балів
4. Кусок дроту довжиною 78 см треба розрізати на кілька частин довжиною 12 см, декілька частин по 15 см, але щоб не було відходів. 6 балів
5. Маса коробки з цукерками 550 г. Коли половину цукерок з'їли, то маса коробки стала 300 г. Яка маса порожньої коробки? 9 балів
6. Мамі 38 років, а дочці – 18 років. Через 12 років вік дочки і сина буде дорівнювати віку матері. Скільки років синові зараз? 9 балів
7. При виготовленні яблучної пастили на одну частину яблук береться дві частини цукру. Скільки кілограмів пастили можна отримати із 8 кг яблук? Склади буквенний вираз. 10 балів
8. Ділянка прямокутної форми поділена на 3 прямокутні ділянки шириною 15 м. Довжина першої ділянки 20 м, а довжина другої ділянки 25 м. Площа третьої ділянки рівна сумі перших двох. Яка довжина третьої ділянки? 15 балів
9. Лисиця помітила зайця, коли той був на відстані 600 м від неї. Зайцю до місця, де він міг би заховатись від лисиці, бігти 2 км 160 м. Чи впіймає лисиця зайця, якщо бігтиме зі швидкістю 870 м/хв.. (Швидкість зайця 720 м/хв..) Зроби розрахунки. 15 балів

III варіант

1. Відрізок, який проходить через центр кола і сполучає дві протилежні точки цього кола, називається .... 2 бали

2. У числі 57208 закреслили такі дві цифри, щоб число із цифр, що залишилися, було: найбільшим, найменшим. 3 бали
3. Запиши відповіді :
- Скільки кінців у двох з половиною палиць ? 1 бал
  - Літак летить від Москви до Києва 1 год. А назад цілих 60 хв. Чому така різниця ? 1 бал
  - У Наталі на 5 пряників більше, ніж у Сергія. Наталя дала Світлані стільки пряників, скільки було у Сергія. Скільки пряників залишилося у Наталі ? 2 бали
4. В один ряд стоїть сто телеграфних стовпів. Відстань між двома сусідніми стовпами 50 м. Яка відстань між крайніми стовпами ? 6 балів
5. Хлопчик зібрав у коробку жуків і павуків – всього 7 штук. Якщо полічити число всіх ніг, то дістанемо 50. Скільки у коробці жуків і скільки павуків 6 балів
6. Карлсон з'їв 800 г меду за 8 хв, Віні – Пух – у три рази швидше. За скільки хвилин вони можуть з'їсти цей мед разом ? 12 балів
7. Два хлопчики зі швидкістю 80 м/хв , вийшли назустріч один одному. Відстань між ними була 960 м. З одним хлопчиком був собака, який біг у 4 рази швидше, ніж ішов хлопчик. Собака бігав від одного хлопчика до другого, а потім назад. Скільки метрів пробіг собака, поки хлопчики йшли назустріч один одному ? 15 балів
8. У токарному цеху виготовляють деталі з металевих заготовок. З однієї заготовки виходить одна деталь. Під час виточування залишилися стружки. Зі стружок, що залишаться при виточуванні 6 деталей можна отримати одну заготовку. Скільки всього деталей можна отримати з 36 заготовок ? 9 балів
9. Фігура містить 12 квадратів. Розріж її на 4 однакові частини. 9 балів

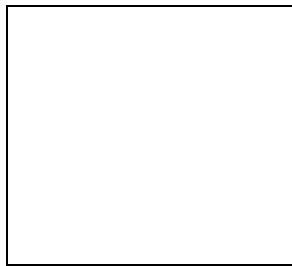
ІУ варіант

1. Записати всі чотирицифрові числа, які можна утворити за допомогою цифр 0 і 1. Цифри можна повторювати. 3 балів
2. Андрійко проїхав від зупинки 30 м. Потім розвернувся і поїхав у протилежному напрямку 70 м. На якій відстані від зупинки опинився хлопчик? 4 бали
3. На дорозі встановлено знак «На ділянці 2 км швидкість не більша 40 км/год». Водій проїхав цей шлях за 3 хв. Перевір, чи не порушив він правил вуличного руху? 9 балів
4. Галя і Тарас зірвали разом 112 горіхів. Коли вони з'їли порівну горіхів, то в Галинки залишилось 62, а в Тараса -26 горіхів. Скільки горіхів зірвав Тарас? 12 балів
5. Робітник скидає з причепа цеглу на купи вздовж стіни будови. Відстань між сусідніми купами 20 м. У кожній купі 50 цеглин. Яка відстань між першою і останньою купами, якщо всього на причепі було 300 цеглин? 6 балів
6. На квадратній ділянці 4 дерева. Треба цю ділянку поділити на 4 однакові частини, щоб на кожній було по 1 дереву. Зафарбуй кожну ділянку іншим кольором. 10 балів
7. Вінні Пуху подарували на день народження бочку з медом, вагою 7 кг. Коли він з'їв половину меду, то бочка стала важити 4 кг. Скільки кілограм меду було спочатку в бочці? 9 балів
8. Один альбом коштує стільки, скільки коштують 9 загальних зошитів. Разом вони коштують а гривень. Скільки коштують один альбом і один зошит окремо? 10 балів
9. Учитель накреслив на дошці квадрат і розділив його на три частини. Верхня частина – прямокутник, а дві нижніх є однаковими квадратами зі стороною 30 см. Знайти площу верхнього прямокутника. 12 балів

У варіант

1. А Б В Г   1 * 6 * 3   * 8 * 0
А Б Д Г * 4 * 8 * * 4 *   6 балів
В Г Д А Г   4 * 3 9 *   6 8 * 7

2. У двох посудинах 88 літрів рідини, причому в одній на 28 літрів більше, ніж у другій. Скільки рідини в кожній посудині ? 9 балів
3. Ластівка живе 9 років, що становить $\frac{1}{3}$ віку сороки. Ворона живе на 22 роки довше, ніж сорока. Скільки років живе Ворона ? 6 балів
4. У трьох рядах стояло 16 учнів, порівно у кожному ряду. Як це могло бути ? 6 балів
5. Маса кроля a кг, а маса індика у 6 раз більша. Яка маса кроля і індика разом? 10 балів
6. Ставок має форму квадрата. Біля його вершин ростуть верби. Треба у два рази збільшити площу ставка, але так, щоб він мав форму квадрата і верби не повинні опинитися у воді. 12 балів

7. На складі є 5 бочок з олією: 25 л, 25 л, 18 л, 16 л, 15 л. У сью олію продали заводу і їдальні, причому завод узяв олії у 2 рази більше, ніж їдальня. Які бочки дістались заводу, а які їдальні ? 6 балів
8. Два велосипедисти виїхали одночасно з міста до спортивного табору. Швидкість одного – 10 км/год, а другого – 13 км/год. Через 2 год другий велосипедист проколов камеру і йшов далі пішки зі швидкістю 4 км/год. На якій відстані від міста перший велосипедист наздожене другого ? 15 балів
9. Квадрат зі стороною 60 см поділено на два прямокутники так, що площа першого прямокутника вдвічі більша за площу другого. Яка ширина другого прямокутника ? 9 балів

Олімпіадні завдання з природознавства для 4 класу

1 варіант

1. Які птахи першими відлітають у теплі краї? Чому? 4 бали
2. Позначити основні і проміжні сторони горизонту.
З якої сторони горизонту знаходиться центральний вхід в школу? 4 бали
3. Що є причиною зміни дня і ночі? 2 бали
4. Скласти графічно план руху автомобіля, де 1 км = 1 см.
Автомобіль рухався з точки А 5 км на Пн, 2 км на Сх, 4 км на ПдЗх,
1 км на Зх, 3 км на ПнСх, 4 км на Пд.
Яку загальну відстань він проїхав? 6 балів
5. Доповнити речення: 9 балів
Сонячну систему складають ...
Зоряна система - це ...
Сонце – це ...
6. Яке значення для організму людини має шкіра? 4 бали
7. Що спільного між рослинами і тваринами? 6 балів
8. Довести, що ми п'ємо ту саму воду, що пили динозаври. 6 балів

2 варіант

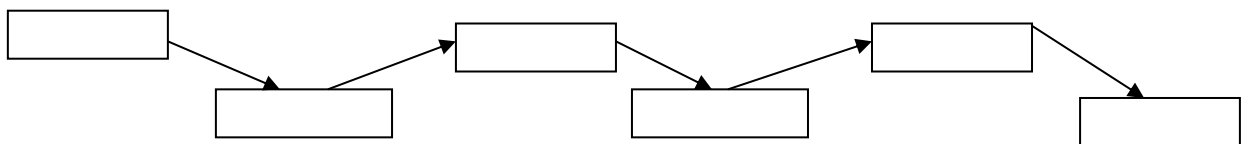
1. За допомогою якого приладу визначають сторони горизонту? Як ним користуватися? 4 бали
2. Що є причиною зміни пір року на Землі? 2 бали
3. Доповнити речення: 4 бали
Україна знаходиться на материку ...
Україна межує з країнами ...
4. Скласти план місцевості 6 балів

Уявна місцевість – квадрат із стороною 8 см. На ПнЗх знаходиться школа. Вона оточена фруктовим садом. Від школи на схід простяглася ґрунтова дорога. На південь від школи розкинулися луки. За луками є озеро. З озера на схід витікає річка. На півночі від річки – мішаний ліс.

5. Чому взимку на снігу не побачиш слідів їжака? 2 бали
6. Чим відрізняються рослини і тварини? 6 балів
7. Записати органи, що беруть участь у диханні людини? 4 бали
8. Влітку усім дошкуляють комахи. А що трапиться, якщо їх усіх знищити? 6 балів

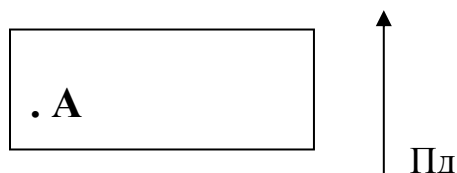
3 варіант

1. Чому дятел не живе у степу? 4 бали
2. Чим відрізняється план місцевості та її малюнок? 4 бали
3. Впиши у схему шлях, який проходить їжа в органах травлення 3 бали

4. Записати умови життя рослин. 2 бали
5. Накреслити маршрут, який пройшли туристи 8 балів

Туристи вирушили з точки А. Йшли на північ, потім на захід, далі на південний схід. В яких напрямках рухатимуться туристи, щоб повернутися у т. А, якщо йтимуть тим самим маршрутом?

6. Як змінюється рослинність гір залежно від їх висоти? 4 бали
7. Довести, що вапняки утворюються в морях і океанах. 6 балів
8. Продовжити міркування 6 балів
- Ліки треба охороняти, тому що ...

4 варіант

1. Доповнити речення: 2 бали
- Горизонтом називають ...
Гномон це прилад, за допомогою якого визначають ...
2. З перелічених предметів виписати лише ті, що належать до природи: 1 бал
- Глина, мед, пісок, пластмаса, цемент, цукор, сіль, скло, буряк.
3. Які птахи першими відлітають у вирій? Чому? 4 бали
- Побудувати ланцюг живлення:
ластівка, дерево, комаха
4. Позначити основні і проміжні сторони горизонту. Де знаходиться кінотеатр відносно школи? 2 бали
5. Написати назви материків, які знаходяться в східній півкулі. 2 бали
6. Чим відрізняється море від океану? 3 бали
7. Зобразити схематично на прямокутній ділянці (10 см х 6см) 6 балів

У господині по 10 саджанців яблунь, груш, горіхів, малини. Відомо, що малина гарно росте з південної сторони, горіх не любить захід і схід, а яблуня гарно родить зі сходу. Груша наливає плоди при заході сонця. Як найкраще розташувати саджанці?

8. Чому потрібно дихати носом?
Для чого розвивати легені? 6 балів

5 варіант

1. Дописати речення: 3 бали
- Обертання Землі навколо своєї осі приводить до ...
Рух Землі навколо Сонця приводить до ...
- Назвати причину і наслідок.
2. Які спільні органи мають усі комахи?
Чи можна вважати павука комахою? 3 бали
3. Скласти план місцевості за описом: 6 балів
4. Уявна місцевість – прямокутник із сторонами 10 см і 4 см. Посередині розташовані будівлі села. На північ від села шосейна дорога веде до залізниці, яка розміщена із заходу на схід. На північному заході від села – плодовий сад, а від нього на південь простягаються поля. На південь від села веде стежка до озера, з якого витікає річка на північний захід. Від річки на північ росте мішаний ліс.
5. Який материк Землі омивається усіма океанами? 2 бали
6. Описати властивості води.
Чому її називають універсальним розчинником? 6 балів
7. Довести, що буряк дворічна рослина. 4 бали
8. Багато тварин степу живуть у норах. Які це тварини?
Чому вони влаштовують своє житло саме так? 4 бали
9. Довести, що здорові зуби – запорука міцного здоров'я. 6 балів

Завдання для проведення конкурсу знавців української мови. 3 клас

I варіант

1. Записати словосполучення. Підібрати до них слова з переносним значенням: 5 балів
- Солодке печиво –
Гострий ніж –
Усміхається дівчина –
Танцюють діти –
Залізне ліжко –
2. Підібрати пари слів з протилежним значенням: 5 балів
Допоможу тепер	Сідає низько
Лежить високо	Читає тихо
Працює вдень	Повернутися звідти
Пішов туди	Відпочиває вночі
Співає голосно	Відпочину потім
3. Відгадати слово: 1 бал
- Це слово три значення має:
то двері воно зачиняє,
то тягнеться ніжно до мами,
то букви випишує вправно.
4. Усне мовлення. Розказати: 10 балів
- а). Як ти проводиш свій вихідний день?
б). Мій улюблений куточок природи.

II варіант

1. Диктант.

Бережи ялинку

Лісова красуня росте довго. Шкода рубати ялинку тільки для новорічного свята. От і зроби сам новорічний букет. Це можуть бути гілки якогось дерева в поєднанні з ялинковими. Можна додати свічку, засушені квіти, пташине пір'я, новорічні прикраси.

Приємно зробити новорічний букет власними руками.

6 балів

2. Дати письмову відповідь на запитання:

1. Хто твій товариш /подруга/ ? Прізвище. Ім'я.

4 бали

2. У якій школі, у якому класі навчається?
 3. Що тобі в ньому /у ній/ найбільше подобається?
 4. Чим цікавишся ти у вільний час?
3. З кожним словом склади два словосполучення, щоб дане слово вживалось в прямому та переносному значенні. 2 бали
 Гарячий –
 Солодкий -
4. Усно:
 Вибери тему. Побудуй міркування. 10 балів
 1. Чому потрібно берегти хліб?
 2. Яке значення для людини має зовнішній вигляд?
 3. За що я поважаю і люблю маму?

III варіант

1. Записати слова в алфавітному порядку:
 Україна, читання, ведмідь, осінь, жайворонок, завдання, вересень, дятел, ясен, дзига, повітря. 5 балів
2. До прикметників, вжитих у переносному значенні, дібрати прикметники з прямим значенням: 4 бали
 Глибока ніч – Залізна воля -
 Світла думка – Кам'яне серце -
3. Зі слів кожного рядка склади речення. Дай заголовок оповіданню. 6 балів
 Дитячий, відкрився, школи, недалеко, від, садочок;
 буваємо, у, маленьких, ми, часто, друзів, наших;
 пісні, танці, дітьми, з, розучуємо;
 моделі, хлопчики, літаків, виготовляють;
 лялькам, дівчата, шують, сукні.
4. Усно:
 Вибери тему. Побудуй текст. 10 балів
 а). Зустріч з хмаринкою.
 б). Книга – найкращий друг.

IV варіант

1. Запиши приклади слів до поданих звукових моделей:

[- 0 = : 0], [- 0 - 0 = : 0], [- 0 - - 0 - 0 = : 0].

6 балів

Побудуйте з ними речення.

2. Запишіть 6 (шість) слів, у яких після букви „р” ставиться апостроф, а потім 6 (шість) слів, у яких після букви „р” не ставиться апостроф.

6 балів

По одному слову з кожного ряду введіть у речення.

3. З поданих слів утворіть речення. З речень утворити текст. Записати і дібрати заголовки.

6 балів

Принесла, в, дзьобі, вона, жолудь.

Восени, цікаво, лісі, в.

Його, під, ховати, почала, коріння.

Пролетіла, ось, і, сіла, сойка, пеньок, на.

До, готується, зими, вона, так.

4. Усно:

Описати портрет своєї мами.

10 балів

Варіант

1. Подані слова розставити в тому порядку, в якому розташовані їхні схеми.

Книга, обкладинка, іграшка, розмова, одяг, дзвоник, заметіль.

Кожне
слово
0,5 балів

2. Запишіть п'ять слів, у яких два останні звуки позначаються однією буквою.

Кожне
слово

З одним словом складіть речення.

0,5 балів

3. Склади з поданих груп слів речення і запиши їх у такому порядку, щоб вийшла зв'язна розповідь.

6 балів

Весна

1) прийшла, ось, і, весна.

2) гілках, на, бруньки, скоро, тоненьких, набубнявлюють.

3) летять, країв, з, птахи, теплих.

4) небо, синє, стало.

5) яскраво, світить, сонце.

4. Продовжи розповідь „Червона калина”. 10 балів

Споконвіку любили українці калину. Садили її коло хати, в садку, на березі річки. У калини гарний білий цвіт, пахучий, рясний ...

Завдання для проведення конкурсу знавців української мови. 4 клас

I варіант

6 балів

1. Диктант:

Рідний край! Дорога серцю земля батьків та прадідів наших. Оспівані в піснях народних безмежні степи, зелені ліси й долини, високі блакитні небеса. Хіба є що на світі краще за це миле серцю привілля? Хіба є що на світі дорожче за Вітчизну?

І ти починаєш розуміти, що звідси, від батьківського порога, від материнської пісні вона бере свій початок. (60 слів).

4 бали

2. Поставити наголос у словах і вставити пропущені букви:

Кілом..тр, чот..рнадцять, алфаві.., поп..реду, пос..редині, шіс..сот, здал..ка, в..падок.

6 балів

3. Правильно побудувати речення. Написати їх у такій послідовності, щоб вийшло оповідання. Дібрати до нього заголовки.

1. Сідати, метелик, квітку, на, відпочивати, і.

2. Рости, водяна, на, лілія, ставок.

3. Вдень, свої, до, сонця, радісно, розкривати, пелюстки, вона.

4. Метелик, на, а, тікати, берег.

5. Ввечері, пелюстки, воду, під, йти, біла, складати, лілія, спочивати.

4. До кожного прикметника, поданого у словосполученні, дібрати і записати відповідний антонім: 4 бали

Тихе читання -

Стара сорочка –

Тихий голос -

Стара газета –

10 балів

5. „ Ми – фантазери”. Вибрати тему і скласти розповідь:

1. Яким має бути товариш?

2. Якби у мене була чарівна паличка, я б ...

3. Що я запитала б у Феї?

4. Про що мріє хмарка?

II варіант

1. Диктант.

6 балів

Чудова серпнева зоряна ніч! До самої землі схилилось голубе небо. У степу гуркочуть трактори. Вони орють землю і сіють озимину. Зерно пшениці падає в теплу зумлю. Зі степу линуть п'янкi запахи пізнього літа і нічний переклик польових мешканців.

Біля літнього житла трактористів весело горить багаття. Тут сидять трактористи, агроном тракторної бригади. (51 слово).

6 балів

2. Правильно побудуйте речення. Напишіть їх у такій послідовності, щоб вийшло оповідання. Доберіть до нього заголовок.

1. Вони, тепер, доглядати, квіти.
2. У, наш, клас, чисто.
3. Діти, їх, виростили.
4. На, вікна, у, клас, стояти, квіти.
5. Учні, сам, прибирати, його.

3. Поставте наголос у словах і вставте пропущені букви:

6 балів

Од..надцять, д..циметр, укра..нський, жайв..ронок, завда..я, в..разно.

4. До кожного прикметника, поданого у словосполученні, доберіть і запишіть відповідний антонім:

4 бали

Легкий мішок -

Гаряча вода –

Легке завдання -

Гаряча вдача –

5. „Ми – фантазери”. Виберіть тему і розкажіть:

10 балів

1. Про що мріє хмарка.

2. Про що сперечаються вітер і сонечко.

3. Що можна побачити в калюжі.

III варіант

1. Диктант.

6 балів

Порожньо пізньої осені у полі, на луках. Годинами можемо іти по стерні, і ні начому зупинити погляд. Тому так приємно буває зустріти у цей час на дорозі пізню квітку. Ось братики. Їх пелюстки привітно виглядають з-під відмерлих трав. Милуєшся ніжною квіткою, що не злякалася їдких жовтневих туманів, холодних дощів. (52 слова).

2. Дати письмову відповідь на запитання: 4 бали
1. Яке родинне свято ти найбільше любиш?
  2. Які птахи залишаються у нас зимувати?
  3. Чому заєць міняє сіру шубку на білу?
  4. Яку користь приносять рослини?
3. Продовж розповідь /8-10 речень/. 10 балів
 По-різному зустрічають зиму птахи. Багато з них відлітають в теплі краї.
 .... ..
4. Усно: 10 балів
 Вибери тему. Побудуй міркування.
- а). Чому потрібно берегти птахів?
  - б). Для чого потрібно робити зелені насадження?
  - в). Чому осінь незвичайна пора року?

IV варіант

1. Розташувати в алфавітному порядку. Вставити пропущені букви. Кожне слово 0,5 балів
 Абр..кос, пш..ниця, ч..ремха, ап..льсин, п'ятн..ця,
 ч..решня, в..рблюд, ч..рвоний, ч..довий.
2. Прочитай звукові моделі слів. Запиши ці слова орфографічно. Кожне слово 0,5 балів
 [с і й е ц : а], [г р і й у ц : а], [с т о м и с : а],
 [о д а г а й е с : а], [г р а й е с : а].
3. Об'єднати двоє речень в одне і записати: 3 бали
- а). Підросли в серпні молоді лисенятка. Молоді лисенятка цілими днями бавляться біля нори.
  - б). Цілий день ішов літній дощ. Грамофончики кручених паничів не розкрилися.
  - в). Білими кулястими хмаринками зацвіла калина. До її запашних суцвіть злетілися бджоли.
4. Усно: 10 балів
 Вибери тему. Побудуй міркування.
1. Чому весняні квіти поспішають зацвісти?
  2. Чому птахи змушені відлітати в теплі краї?
  3. Чому берізки, одержавши від осені подарунок, засумували?

Варіант

1. Відтвори уривок вірша С. Воробкевича, вставивши замість крапок букви: 7 балів
- М..в.. р..дн.., сл..в.. р..дн..,
Х..о в..с, з..б..в..є,
Т..й у гр..д..х н.. с..рд..ньк..,
Т..льк.. к..м..нь м.... .
2. Випишіть слова із вставленими буквами „е”, „є”, а потім із вставленими „и”, „і”. Кожне слово
0,5 балів
- Святку..мо, вивча..ш, знаход..ш, ненавид..те, сто..мо, схоч..те, леж..те, колиш..ться, осміл..ться, одяга..ться, захист..мо, пиш..ш, утриму..мося, змін..ться.
3. До поданих слів доберіть і запишіть прислівники, з якими ці дієслова можуть вживатися: Кожне слово
0,5 балів
- Спить –
Росте –
Піднімається –
Грається –
4. Усно: 10 балів
- Вибери тему. Опиши:
- а). Будинок у якому ти живеш.
б). Вулиця, на якій ти живеш.
в). Портрет свого товариша.